

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia czerwca 2011 r.

**Pan
Piotr Kantecki
Wielkopolski Wojewódzki
Inspektor Transportu Drogowego
w Poznaniu**

LPO-4101-06-02/2011
P/11/061

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Poznaniu (zwany dalej „Inspektoratem”) w zakresie wykonywania zadań przez administrację publiczną dotyczących bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 13 czerwca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień wykonywanie zadań z zakresie objętym kontrolą. Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

1. NIK pozytywnie ocenia proces nadawania uprawnień doradcom do spraw bezpieczeństwa w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.

1.1 Kontrola NIK wykazała, że egzaminy na doradców do spraw przewozu towarów niebezpiecznych przeprowadzane były zgodnie z przepisami art. 24 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych² (dalej „ustawa o pdtn”) oraz przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005 r. w sprawie uzyskania świadectwa przeszkolenia doradcy do spraw bezpieczeństwa w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych³, zwanego dalej „rozporządzeniem”.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 30 marca 2011 r. Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego w Poznaniu (dalej „WWITD”) przeprowadził cztery egzaminy dla kandydatów na doradców i doradców do

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 199, poz. 1671 ze zm.

³ Dz. U. Nr 200, poz. 1654

spraw bezpieczeństwa w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych, w których łącznie uczestniczyły 82 osoby. Z wynikiem pozytywnym egzaminy te złożyły 23 osoby, w tym 10 osób, którym WWITD, zgodnie z właściwością terytorialną przedłużył lub wydał nowe świadectwo doradcy.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że osoby powołane na przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnych spełniały wymagania określone w § 9 ust. 2 rozporządzenia, tj. posiadały uprawnienia doradcy.

W każdym z czterech egzaminów przeprowadzonych przez komisję egzaminacyjną powołaną przez WWITD, zgodnie z art. 24 ust. 4, pkt. 4 ustawy o pdtn, brało udział co najmniej 10 osób. Było to zgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia. Termin i miejsce egzaminu podano do publicznej wiadomości, w formie ogłoszenia w siedzibie Inspektoratu oraz na jego stronach internetowych, zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia.

W ocenie NIK, przeprowadzenie wyżej wymienionych egzaminów nastąpiło zgodnie z przepisami art. 24 ust. 5 ustawy o pdtn tj. za opłatą, której koszty ponosiła osoba zainteresowana. Do egzaminu przystąpiły osoby, które w terminie co najmniej 7 dni przed wyznaczonym dniem jego przeprowadzenia złożyły do WWITD wnioski o dopuszczenie do egzaminu, co było zgodne z przepisami § 10 rozporządzenia.

Zgodnie § 12 ust. 1 rozporządzenia z posiedzenia komisji egzaminacyjnej sporządzono protokół, zawierający wyniki egzaminu, który został podpisany przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej oraz pozostałych jej członków.

Zgodnie z art. 24 ust. 8 ustawy o pdtn dane o osobach, którym WWITD wydał lub przedłużył świadectwo doradcy bezpieczeństwa przekazywane były Głównemu Inspektorowi Transportu Drogowego (dalej „GITD”).

W toku kontroli NIK nie stwierdzono przypadków, cofnięcia⁴ przez WWITD świadectwa doradcy z uwagi na wystąpienie przesłanek określonych w art. 24 ust. 6 ustawy o pdtn. Kontrole przedsiębiorców dokonujących przewozu, załadunku i rozładunku towarów niebezpiecznych przeprowadzone przez Inspektorat (udokumentowane protokołami) nie wykazały naruszenia przez doradców bezpieczeństwa przepisów ustawy o pdtn (m. in. w zakresie obowiązków sporządzania i przesyłania raportów powypadkowych), bądź ukarania ich za przestępstwo umyślne, które to okoliczności mogą stanowić podstawę do cofnięcia świadectwa doradcy.

Kontrola NIK wykazała ponadto, że egzaminy dla kandydatów na doradców i/lub doradców bezpieczeństwa przeprowadzane były zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu Nr 2/2006 GITD z dnia 12 stycznia 2006 r. Zgodnie z tymi zasadami egzaminy dla kandydatów na doradców przeprowadzono w formie pisemnej obejmującej część testową (3 zestawy pytań odpowiadające poszczególnym modułom) oraz ćwiczenia praktyczne. Pytania egzaminacyjne (arkusze) udostępniano zgodnie z obowiązującymi, w tym zakresie procedurami.

⁴ w latach 2008 – 2011 (I kwartał)

1.2 NIK zwraca uwagę, że GITD nie określił dotychczas procedur (rozwiązań systemowych) określających sposób weryfikacji i dokumentowania spełnienia przez kandydatów na doradców i/lub doradców bezpieczeństwa wymagań określonych w art. 24 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 7 ustawy o pdtn, pozwalających WWITD na przedłużenie ważności świadectwa doradcy albo wydanie nowego świadectwa doradcy. NIK przyjmuje wyjaśnienia WWITD, iż przed dopuszczeniem do egzaminu „sprawdza się czy dana osoba widnieje w ewidencji” i, że „każdorazowo dokonuje się weryfikacji doradców, którzy zgłaszają się do egzaminu z listą opublikowaną na stronie GITD zawierającą wykaz doradców”. Zdaniem NIK działanie to nie pozwala na jednoznaczne ustalenie, czy osobie ubiegającej się o uprawnienie doradcy nie cofnięto wcześniej tego uprawnienia.

2. NIK pozytywnie, z uchybieniami ocenia funkcjonowanie systemu kontroli pojazdów samochodowych przewożących towary niebezpieczne.

2.1 Ustalenia kontroli NIK wykazały, że zgodnie z art. 19n ustawy o pdtn Inspektorat, w latach 2009 – 2011 (I kwartał) skontrolował łącznie 36 ciśnieniowych urządzeń transportowych. Z przeprowadzonych przez WWITD kontroli spełniania wymagań przez ciśnieniowe urządzenia transportowe sporządzono protokoły, co było zgodne z art. 19 ust. 2 o pdtn. W wyniku stwierdzenia (w jednym przypadku), że urządzenia te nie spełniają wymagań wydano, zgodnie z art. 19 p ust. 1 ustawy o pdtn decyzję o ich wycofaniu z obrotu.

2.2 W trakcie kontroli NIK stwierdzono, iż w latach 2009 – 2011 (I kwartał), zgodnie z trybem określonym w art. 29 ust. 1 ustawy o pdtn przeprowadzono znaczną ilość kontroli przedsiębiorców posiadających i przewożących towary niebezpieczne (odpowiednio 280 w 2009 r., 315 w 2010 r. i 86 w I kw. 2011 r. kontroli)⁵. Powyższe kontrole, zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 29 ust. 1 ustawy o pdtn przeprowadzane były m. in. na terenie przedsiębiorcy posiadającego towary niebezpieczne (40 w 2009 r., 47 w 2010 r. i 5 w I kw. 2011 r.). W wyniku tychże kontroli, wobec przedsiębiorców wykonujących przewóz towarów niebezpiecznych (lub/i ich załadunek/rozładunek) - w związku z naruszeniami obowiązków ustawowych - wszczęto postępowania o nałożenie kary grzywny i wydano 141 decyzji nakładających kary na łączną kwotę 183.500 zł.

2.3 Ustalenia kontroli NIK, wykazały jednak uchybienia formalne, w zakresie dokumentowania kontroli przeprowadzanej przez inspektorów transportu drogowego, wynikającego z art. 29 ust. 4 ustawy o pdtn, w związku z przepisami § 4 i 5 rozporządzenia z dnia 29 września 2005 r. w sprawie formularza listy kontrolnej⁶. Stwierdzono, że w 14 kontrolach listy kontrolne - wypełniane przez inspektorów w formie elektronicznej – nie zostały wydrukowane i podpisane w momencie zakończenia kontroli⁷. Było to niezgodne z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia, który stanowi, że lista kontrolna może być wypełniana w formie elektronicznej, jeżeli jej wydruk wraz z kopią oraz podpisanie nastąpi nie później niż w momencie zakończenia kontroli.

⁵ lub/i inne podmioty wykonujące przewóz drogowy towarów niebezpiecznych lub związany z tym przewozem załadunek lub rozładunek

⁶ Dz. U. Nr 201, poz. 1667

⁷ przeprowadzonych w I kwartale 2011 r. (listy te wydrukowano 10 czerwca 2011 r.)

Wyniki pozostałych jedenastu objętych badaniami kontroli⁸ (przeprowadzonych w 2010 r.) udokumentowano poprzez wypełnienie listy kontrolnej w formie elektronicznej, która została wydrukowana i podpisana przed zakończeniem kontroli, co było zgodne z art. 29 ust. ust. 4 ustawy o pdtn.

2.4 Ustalenia kontroli NIK wskazują, iż Inspektorat dokonywał aktualizacji w systemie ITDSupport informacji o podmiotach dokonujących przewozu, załadunku i rozładunku materiałów niebezpiecznych. Umożliwiało to WWITD m. in. prowadzenie kontroli w zakresie określonym ustawą o pdtn i egzekwowanie obowiązku sporządzania i terminowego przesyłania rocznego sprawozdania z działalności przedsiębiorcy lub innego podmiotu, w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych oraz czynności z tym związanych.

2.5 Kontrola NIK wykazała, że w przypadkach, w których przedsiębiorcy dokonujący przewozu, rozładunku lub załadunku materiałów niebezpiecznych nie złożyli w terminie rocznego sprawozdania⁹ z działalności przedsiębiorcy w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych, wszczynano stosowne kontrole i nakładano kary pieniężne. Było to zgodne z art. 29 ust. 1 ustawy o pdtn oraz art. 92 ust. 1, pkt. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym¹⁰.

2.6 Ustalenia kontroli drogowych przewozu towarów niebezpiecznych¹¹ – przeprowadzonych przez Inspektorat na wniosek NIK – wskazują, na potrzebę dalszego prowadzenia kontroli przedsiębiorców dokonujących przewozu, rozładunku lub załadunków materiałów niebezpiecznych. Ww. kontrole, którymi objęto 279 pojazdów/zespołów pojazdów wykazały, iż nadal występują istotne nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (wykryto 43 nieprawidłowości, wystawiono 9 decyzji administracyjnych na łączną kwotę 15.000 zł, ukarano kierowców mandatami karnymi w wysokości 4.100 zł, wszczęto 25 postępowań administracyjnych zagrożonych karą grzywny na kwotę 74.150 zł.¹², zatrzymano jeden dowód rejestracyjny pojazdu. Ponadto, w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości związanych z przewozem towaru niebezpiecznego, mających wpływ na bezpieczeństwo tego przewozu (protokół nr WITD.DI.P.624/9332/11 z dnia 11 maja 2011 r.) kontrolowany pojazd wraz z ładunkiem został usunięty i zdeponowany w miejscu postojowym. NIK ocenia pozytywnie skuteczność tych kontroli.

3. Ustalenia kontroli NIK wykazały, iż mimo możliwości prawnych, wynikających z przepisów art. 100c ust. 1, pkt 1a, ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym¹³ Inspektorat nie uzyskał zgody na udostępnienie danych zgromadzonych w Centralnej Ewidencji Kierowców za pomocą urządzeń teletransmisji danych, bez

⁸ akta 11 kontroli zakończonych nałożeniem kary grzywny

⁹ przesyłanego wojewodzie w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie;

¹⁰ Dz. U. z 2007 r., Nr 125, poz. 874 ze zm.

¹¹ przeprowadzonych okresie od 11 maja 2011 r. do 5 czerwca 2011 r.

¹² dla porównania stanowi to 40,40 % wszystkich grzywien, jakie nałożono w wyniku kontroli przedsiębiorców dokonujących przewozu, rozładunku lub załadunku materiałów niebezpiecznych, przeprowadzonych w latach 2009 – 2011 (I kwartał)

¹³ Dz. U. z 2005 Nr 108, poz. 908 ze zm.

konieczności składania pisemnego wniosku. Przyczyną tego, według wyjaśnień WWITD były m. in. „*ograniczenia finansowe, jakie WITD Poznań posiadało w roku budżetowym 2009 i 2010*”, a także „*ograniczone zapotrzebowanie WITD w Poznaniu na bezpośredni dostęp do informacji zgromadzonych w Centralnej Ewidencji Kierowców i Centralnej Ewidencji Pojazdów*”.

4. Kontrola NIK wykazała, iż w latach 2009 – 2011 (I kwartał) inspektorzy transportu drogowego nie dokonywali usunięcia i zdeponowania pojazdu (na skutek stwierdzenia nieprawidłowości związanych z przewozem towaru niebezpiecznego, mających wpływ na bezpieczeństwo tego przewozu). Kontrola NIK wykazała, że brak jest na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczonych przez starostów miejsc parkingowych spełniających wymagania określone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie parkingów, na które usuwane są pojazdy przewożące towary niebezpieczne¹⁴ (prowadzenie, w tym zakresie korespondencji przez WWITD nie doprowadziło do wyznaczenia parkingów, na które mogą być zdeponowane pojazdy przewożące towary niebezpieczne). W ocenie NIK – brak miejsc parkingowych spełniających wymagania określone ww. rozporządzeniem – uniemożliwia osobie przeprowadzającej kontrolę skorzystanie z prawa do usunięcia i zdeponowania pojazdu (przewożącym towary niebezpieczne) w miejscu postojowym umożliwiającym bezpieczne jego pozostawienie (w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości mających wpływ na bezpieczeństwo tego przewozu).

5. W toku kontroli NIK nie stwierdzono, aby w ramach realizacji jednego z głównych kierunków działań Inspekcji zatwierdzonych przez Ministra Infrastruktury na lata 2010-2011 zbierano i przekazywano do zarządców dróg informacje o miejscach niebezpiecznych i niedostatecznie oznakowanych w związku z przewozem towarów niebezpiecznych (przekazywane do zarządców informacje dotyczyły głównie oznakowania punktów kontrolnych do ważenia pojazdów). W przypadku dwóch zarządców dróg (Zarządu Dróg Miejskich w Poznaniu i Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu) udokumentowano współpracę w zakresie działań mających na celu poprawę infrastruktury drogowej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Wyegzekwowanie od inspektorów transportu drogowego obowiązku drukowania i podpisywania list kontrolnych (nie później niż w momencie zakończenia kontroli),
2. Podjęcie działań w kierunku spowodowania wyznaczenia parkingów, na które mogą być usuwane i zdeponowane pojazdy przewożące materiały niebezpieczne,
3. Poinformowanie o wynikach kontroli drogowych przewozu towarów niebezpiecznych (przeprowadzonych na wniosek NIK) i wszczętych, w tym zakresie postępowań administracyjnych.

¹⁴ Dz. U. Nr 161, poz. 1567

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana – w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.